

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk

Advies nr. 175 van 25 oktober 2013 over het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 27 december 2007 tot uitvoering van de artikelen 400, 403, 404 en 406 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en van artikelen 12, 30bis en 30ter van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. (D166)

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief d.d. 6 september 2013 heeft de Minister van Werk dit ontwerp van koninklijk besluit aan de Voorzitter van de Hoge Raad PBW overgemaakt met de vraag een advies binnen een termijn van twee maanden te geven.

Dit ontwerp van koninklijk besluit beoogt de uitvoering van een deel van het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 30bis van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en tot aanpassing van de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk die betrekking hebben op de voorafgaande aangifte en op de registratie van aanwezigheden voor wat betreft de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

NB: Het hierboven vermelde wetsontwerp heeft twee doelstellingen:

- 1) *Harmonisering en vereenvoudiging van de verschillende aangiftes die in toepassing van verschillende wetgevingen (sociale zekerheid, BTW en welzijn op het werk), bij verschillende instanties (RSZ, Algemene Directie Toezicht welzijn op het werk van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg, ...) moeten gebeuren.*

Deze aangiftes zullen voortaan gebeuren via de informatica-applicatie die wordt ter beschikking gesteld door de RSZ.

Hiertoe worden een aantal wijzigingen aangebracht in meerdere wetten.

Een aanpassing van artikel 30bis, §1 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, maakt het mogelijk de verschillende gevallen waarin een aangifte moet gebeuren onder één noemer te brengen.

Eenzijds gaat het om de werken die zijn vermeld in artikel 20, §2, van het koninklijk besluit nr. 1 van 29 december 1992 met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting

over de toegevoegde waarde, die ook werken omvatten die in toepassing van de welzijnswet werknemers van 4 augustus 1996 worden beschouwd als tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Anderzijds gaat het ook om een aantal andere werken/werkzaamheden, zoals werken met bepaalde biologische agentia, werkzaamheden in een hyperbare omgeving, die moeten aangegeven worden met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers.

De bepalingen van de welzijnswet werknemers van 4 augustus 1996 worden hierop afgestemd, door alle aangiftes in één nieuw artikel 6ter van hoofdstuk IIbis samen te brengen en te verwijzen naar het voormelde artikel 30bis.

2) *Invoering van een elektronisch systeem voor de registratie van personen die aanwezig zijn op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.*

Het ontwerp van koninklijk besluit, dat voor advies naar de Hoge Raad PBW is overgemaakt, betreft het deel harmonisering en vereenvoudiging van verschillende aangiftes van werken/werkzaamheden.

Dit ontwerp van koninklijk besluit beoogt de aanpassing van het opschrift en de artikelen 30 en 31 van “het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 27 december 2007 tot uitvoering van de artikelen 400, 403, 404 en 406 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en van artikelen 12, 30bis en 30ter van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders”.

Het artikel 30 van het hierboven vermeld koninklijk besluit van 27 december 2007 is gewijzigd opdat de aangiftes die in toepassing van regelgeving welzijn op het werk moeten gebeuren voortaan zouden gebeuren via de werkenaangifte die beschikbaar is op de portaal-site van de sociale zekerheid.

Er dient voor goed begrip van deze tekstwijziging rekening mee gehouden te worden met het feit dat men reeds uitgaat van een wijziging aan het artikel 30 van hetzelfde koninklijk besluit die in werking zou moeten treden op 1 november 2013. Deze wijziging zou doorgevoerd worden door een koninklijk besluit dat de mechanismen van hoofdelijke aansprakelijkheid voor sociale en fiscale schulden zou uitbreiden tot de vleessector, hiermee uitvoering gevend aan het artikel 30 ter van de RSZ-wet van 27 juni 1969. Dit koninklijk besluit zou kortelings in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd worden.

Het artikel 31 van het hierboven vermelde koninklijk besluit van 27 december 2007 is gewijzigd om de grens waaronder de onroerende werken die uitgevoerd worden zonder een beroep te doen op onderaanneming niet aan de RSZ moeten worden aangegeven, te verhogen.

De huidige grens van 25.000€ wordt vervangen door een grens van 30.000 €.

Bovendien is er in artikel 31 van het hierboven vermelde koninklijk besluit van 27 december 2007 toegevoegd dat de verplichting van aangifte niet van toepassing is op de aannemers die op één enkele onderaannemer een beroep doen voor de hen toevertrouwde onroerende werken waarvan het totale bedrag, buiten BTW, lager dan 5 000 € is.

De Minister vestigt de aandacht op de volgende feiten:

- Het hierboven vermelde wetsontwerp tot wijziging van artikel 30bis van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (cf. het artikel 30bis, §9, derde lid zoals voorgesteld in het wetsontwerp) vermeldt dat de hierboven vermelde grenzen niet van toepassing zijn op de werken die het voorwerp moeten zijn van een voorafgaande aangifte met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers krachtens de wet van 4 augustus 1996 welzijn op het werk.

Deze werken moeten dus het voorwerp van een aangifte zijn, zoals vandaag, vanaf de eerste euro.

- De vereenvoudigingen die in dit ontwerp van koninklijk besluit voorzien zijn, moeten imperatief op 1 januari 2014 in werking treden, aangezien ze een voorwaarde zijn voor het aannemen van de uitvoeringsbesluiten betreffende het elektronisch systeem voor de registratie van personen die aanwezig zijn op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

De Staatssecretaris voor de Bestrijding van de sociale en de fiscale fraude heeft dit ontwerp van koninklijk besluit en het ontwerp van wet dat dit ontwerp van besluit uitvoert voor advies naar de Nationale Arbeidsraad overgemaakt.

De Nationale Arbeidsraad heeft het advies nr. 1866 over dit ontwerp van koninklijk besluit op 24 september 2013 gegeven.

Het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad PBW heeft op 1 oktober 2013 beslist de geschreven versie van het advies van de Nationale Arbeidsraad af te wachten, om ermee rekening te kunnen houden.

Het Uitvoerend Bureau heeft op 25 oktober 2013 beslist het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk op 25 oktober 2013.

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD TIJDENS ZIJN VERGADERING VAN 25 OKTOBER 2013.

De Hoge Raad onderschrijft unaniem het advies nr. 1866 dat door de Nationale Arbeidsraad (NAR) op 24 september 2013 is uitgebracht en dat als bijlage wordt toegevoegd.

III. BESLISSING

Het advies aan Mevrouw de Minister van Werk bezorgen.

ADVIES Nr. 1.866

Zitting van dinsdag 24 september 2013

- Invoering van een elektronisch systeem van registratie van personen op tijdelijke en mobiele werkplaatsen : ontwerp van wet
- Vereenvoudiging van de unieke werfmelding : ontwerp van wet en koninklijk besluit

x x x

2.637-1
2.652-1

A D V I E S Nr. 1.866

Onderwerp : – Invoering van een elektronisch systeem van registratie van personen op tijdelijke en mobiele werkplaatsen : ontwerp van wet
– Vereenvoudiging van de unieke werfmelding : ontwerp van wet en koninklijk besluit

Mevrouw M. DE CONINCK, minister van Werk, heeft bij brief van 3 september 2013 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over het genoemde ontwerp van wet.

Het ontwerp van wet heeft een dubbel doel.

Enerzijds, wil het de verschillende aangiften die in toepassing van verschillende wetgevingen (sociale zekerheid en welzijn op het werk), bij verschillende instanties (RSZ, algemene directie welzijn op het werk van de FOD WASO en het Nationaal Actiecomité voor veiligheid en hygiëne in het bouwbedrijf) moeten gebeuren, harmoniseren en vereenvoudigen.

Anderzijds, heeft het tot doel om een elektronisch systeem voor de registratie van personen die aanwezig zijn op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen in te voeren.

Het gaat om de derde versie van het (voor)ontwerp van wet die de Raad voor advies ontvangt. De minister legt uit dat de tekst werd aangepast rekening houdende met de opmerkingen van de Raad van State (advies nr. 53.69) . Het advies dat de Raad uitbrengt, is gebaseerd op deze derde tekstversie.

Het is de bedoeling om de inwerkingtreding van deze wijzigingen te bepalen bij een in de ministerraad overlegd koninklijk besluit. Wat de vereenvoudiging van de unieke werfmelding betreft, wordt een inwerkingtreding op 1 januari 2014 in het vooruitzicht geteld; wat het aanwezigheidsregistratiesysteem betreft, 1 april 2014.

De heer J. CROMBEZ, Staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en Fiscale Fraude, heeft bij brief van 9 september 2013 eveneens het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over het genoemde voorontwerp van koninklijk besluit.

Het is de bedoeling om de artikelen 30 en 31 van het koninklijk besluit van 27 december 2007 aan te passen vanaf 1 januari 2014. Hiermee wordt gedeeltelijk uitvoering gegeven aan het hogergenoemde ontwerp van wet.

De commissie Individuele Arbeidsverhoudingen en Sociale Zekerheid heeft besprekingen aan deze teksten gewijd. Hierbij heeft zij kunnen rekenen op de bereidwillige medewerking van de beleidscel van de heer Crombez.

Op verslag van deze commissie heeft de Raad op 24 september 2013 navolgend unaniem advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. SITUERING VAN DE ADVIESAANVRAGEN

A. Het ter advies voorgelegde ontwerp van wet

- De Raad stelt vast dat mevrouw M. DE CONINCK, minister van Werk, bij brief van 3 september 2013 het advies van de Nationale Arbeidsraad heeft ingewonnen over het genoemde ontwerp van wet.

Het gaat om de derde versie van het (voor)ontwerp van wet die de Raad ontvangt. De minister legt uit dat de tekst werd aangepast rekening houdende met de opmerkingen van de Raad van State.

De heer J. CROMBEZ, staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en de Fiscale Fraude, had bij brief van 27 juni 2013 reeds het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een eerste versie van het genoemde voorontwerp van wet.

Vervolgens werd het voorontwerp van wet in eerste lezing goedgekeurd op de ministerraad van 5 juli 2013.

Een tweede versie van het voorontwerp van wet werd door de heer CROMBEZ overgemaakt bij brief van 10 juli 2013.

Op 8 augustus 2013 bracht de Raad van State vervolgens zijn advies nr. 53.695 over deze tekst uit, hetgeen aanleiding heeft gegeven tot een aantal aanpassingen in de tekst en de derde adviesaanvraag.

Er wordt op aangedrongen om het advies van de Raad binnen een termijn van 2 maanden te krijgen, aangezien de desbetreffende vereenvoudigingen een voorafgaande voorwaarde zijn voor de goedkeuring van de uitvoeringsbesluiten inzake de aanwezigheidsregistratie.

- De aanpassingen in de derde tekstversie werden door de Raad van State gevraagd omdat de wet van 27 december 2012, die een systeem van elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen invoert (de nieuwe afdeling 4 van hoofdstuk V van de welzijnswet van 4 augustus 1996), nog niet in werking is getreden.

Men kon zich er dus niet toe beperken om een aantal correcties aan te brengen in het systeem van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen in functie van een harmonisering en vereenvoudiging van de aangifteverplichtingen, zoals de eerste en tweede tekstversie van het wetsontwerp deden.

De oplossing van dit legistiek probleem, aangedragen door de Raad van State, bestond er in om de bepalingen van de wet van 27 december 2012 die beogen de afdeling 4 in te voegen in hoofdstuk V van de welzijnswet van 4 augustus 1996 in hun geheel in te trekken (art. 15 van het wetsontwerp) en ze in het wetsontwerp op te nemen met inbegrip van de noodzakelijk geachte aanpassingen (artn. 6 tot 14 van het wetsontwerp), rekening houdend met onder meer de eerste doelstelling van het wetsontwerp.

B. Het ter advies voorgelegde voorontwerp van koninklijk besluit

De Raad stelt vast dat de heer J. CROMBEZ, Staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en Fiscale Fraude, bij brief van 9 september 2013 eveneens het advies van de Nationale Arbeidsraad heeft ingewonnen over het hogergenoemde voorontwerp van koninklijk besluit.

Het advies van de Raad wordt gevraagd binnen een termijn van 2 maanden. Er wordt op gewezen dat de vereenvoudigingen een voorafgaande voorwaarde zijn voor de goedkeuring van de uitvoeringsbesluiten inzake de aanwezigheidsregistratie.

Verder laat de staatssecretaris weten dat een adviesaanvraag over het voorontwerp van koninklijk besluit door mevrouw M. DE CONINCK, minister van Werk, werd gericht aan de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk, met de vraag om wegens de hoogdringendheid een advies uit te brengen binnen de 2 maanden (art. 95, tweede lid wet van 4 augustus 1996).

II. INHOUD EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAGEN

A. Het ter advies voorgelegde ontwerp van wet

De Raad stelt vast dat het ontwerp van wet een dubbel doel nastreeft :

- het wetsontwerp wil de verschillende aangiften die in toepassing van verschillende wetgevingen (sociale zekerheid en welzijn op het werk), bij verschillende instanties (RSZ, algemene directie welzijn op het werk van de FOD WASO en het Nationaal Actiecomité voor veiligheid en hygiëne in het bouwbedrijf) moeten gebeuren, harmoniseren en vereenvoudigen.
- het wetsontwerp heeft eveneens tot doel om een elektronisch systeem voor de registratie van personen die aanwezig zijn op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen in te voeren.

1. Vereenvoudiging van de unieke werfmelding

De voornoemde aangiften zullen voortaan allen gebeuren via een informatica-applicatie die ter beschikking wordt gesteld door de RSZ. Het is de bedoeling dat de inspectie toezicht welzijn op het werk toegang zal hebben tot deze applicatie, zodat ze de gegevens die voor haar belangrijk zijn kan raadplegen.

Hiertoe worden een aantal wijzigingen aangebracht in verschillende wetten (artn. 2 tot 5 van het wetsontwerp).

Ten eerste, wordt het artikel 30 bis van de RSZ-wet van 27 juni 1969 aangepast.

Een belangrijke wijziging betreft het artikel 30 bis, § 1, 1°, dat de definitie bevat van de werken die in aanmerking worden genomen om het toepassingsgebied te bepalen van de aangifte die een aannemer in toepassing van § 7 van hetzelfde artikel aan de RSZ moet doen alvorens bepaalde werken aan te vatten teneinde “de aard en de belangrijkheid van de werken te ramen en er de opdrachtgever en, in voorkomend geval, in welk stadium ook, de onderaannemers van te identificeren”.

Om er voor te zorgen dat de aannemers slechts één enkele voorafgaande aangifte moeten indienen, wordt in het toepassingsgebied van de aangifte van artikel 30 bis, § 7, naast de werken in onroerende staat in de zin van het BTW-besluit, de werken opgenomen waarvoor een voorafgaande aangifte dient te gebeuren met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers krachtens de welzijnswet.

“De werken in onroerende staat in de zin van het BTW-besluit”, die thans het toepassingsgebied zijn van de aangifte op basis van artikel 30 bis, § 7, omvatten reeds de werken die het voorwerp uitmaken van een kennisgeving in toepassing van artikel 45 van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke en de mobiele werkplaatsen.

Ook andere werkzaamheden waarvoor een aangifte dient te gebeuren met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op basis van een aantal uitvoeringsbesluiten van de welzijnswet worden nu in het toepassingsgebied van artikel 30 bis, § 7 geïntegreerd (art. 2, 1° van het wetsontwerp).

De persoon die een aangifte moet doen met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers wordt voor de toepassing van 30 bis, § 7 gelijkgesteld met de aannemer (art. 2, 2° van het wetsontwerp).

Ook wordt een verdere verduidelijking aangebracht in de regelgeving wat betreft de personen die gelijkgesteld worden met de aannemer, om er voor te zorgen dat de gelijkstelling niet geldt voor privépersonen maar voor “ieder die beroepshalve in de immobieliënsector” de in artikel 30 bis, § 1, 1°, a) bedoelde werken voor eigen rekening uitvoert of die, om het onroerend goed daarna geheel of gedeeltelijk te vervreemden, deze werken uitvoert of laat uitvoeren (art. 2, 2° van het wetsontwerp).

Ten tweede, wordt de welzijnswet van 4 augustus 1996 op verschillende punten aangepast.

Zo wordt in het verlengde van de voormelde doelstelling een artikel 6 ter ingevoegd in het hoofdstuk II bis (“Specifieke bepalingen betreffende ondernemingen met bepaalde risicovolle activiteiten”) van de welzijnswet dat voor de aangiften met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers verwijst naar het artikel 30 bis van de RSZ-wet (art. 3 van het wetsontwerp). Het artikel 6 ter, derde lid voorziet dat bij koninklijk besluit verder kan bepaald worden in welke gevallen de aangifte met het oog op de veiligheid en gezondheid van de werknemers vereist is. De specifieke uitvoeringsbevoegdheid voor de Koning in de artikelen 21 en 23 van de welzijnswet kan dus geschrapt worden (artn. 4 en 5 van het wetsontwerp).

Door de aanpassing van het artikel 30 bis, § 1 van de RSZ-wet worden de verschillende gevallen waarvoor een aangifte vereist is onder eenzelfde noemer gebracht. In de welzijnswet worden alle aangiften in één hoofdstuk ondergebracht en wordt er verwezen naar het artikel 30 bis van de RSZ-wet.

De memorie van toelichting bij het wetsontwerp (p. 8) stelt dat door één applicatie ter beschikking te stellen van de aannemers die een plicht tot aangifte hebben (evenals van de daarmee gelijkgestelde personen, zoals de bouwdirectie belast met de uitvoering of de werkgever, zie verder), de aangifte van deze werken aanzienlijk wordt vereenvoudigd.

Uitvoeringsbesluiten dienen deze vereenvoudigingsoperatie verder te concretiseren.

2. Het invoeren van een elektronisch systeem voor de registratie van personen die aanwezig zijn op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Zoals gesteld, strekt het wetsontwerp er in concreto toe om de bepalingen die door de wet van 27 december 2012 ingevoerd werden in een afdeling 4 van het hoofdstuk V van de welzijnswet aan te passen.

Het hoofdstuk V van de welzijnswet voorziet in een coördinatie van de activiteiten op een tijdelijke of mobiele bouwplaats. De afdeling 4 (getiteld "Aanwezigheidsregistratiesysteem") vereist dat de aanwezigheid van verschillende personen die aanwezig kunnen zijn op een tijdelijke of mobiele bouwplaats dient geregistreerd te worden en bepaalt de specifieke verplichtingen en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren.

De doelstelling van de aanpassingen is, onder andere, om een maximale harmonisatie te bekomen met de formulering die gebruikt wordt in de wetteksten betreffende de aangifteplicht aan de RSZ (zie punt 1.).

Ten eerste, betreft deze harmonisering het materieel toepassingsgebied (d.w.z. de bedoelde activiteiten) van de twee regelingen.

Zo wordt bepaald dat alle werken waarvoor er een plicht tot aangifte bestaat in toepassing van artikel 30 bis, § 1, a) van de RSZ-wet beschouwd worden als tijdelijke of mobiele bouwplaats (art. 7 van het wetsontwerp).

De aanwezigheidsregistratie is dus verplicht voor werken in onroerende staat bedoeld in het BTW-besluit (vanaf een bedrag van 800.000 euro, zie hierna), maar niet voor werken waarvoor een aangifteplicht bestaat met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers (art. 30 bis, § 1, b)) omdat het hier kan gaan om activiteiten die geen verband houden met onroerende werkzaamheden.

Ten tweede, betreft deze harmonisering de omvang van de bouwplaatsen/bedoelde werkzaamheden.

Zo wordt er, wat betreft de omvang van de werken waarop de aanwezigheidsregistratie in eerste instantie van toepassing moet zijn, voorzien dat deze niet langer in m² wordt uitgedrukt maar in functie van een bedrag, zoals ook in het voorontwerp van koninklijk besluit over de aangifteplicht. Dit bedrag wordt bepaald op 800.000 euro, maar het kan gewijzigd worden bij koninklijk besluit (art. 7 van het wetsontwerp).

Ten derde, betreft deze harmonisering het personeel toepassingsgebied van de twee regelingen.

Zo wordt in de welzijnswet gepreciseerd dat de aannemer die de aangifte moet doen in toepassing van artikel 30 bis van de RSZ-wet voor de toepassing van de bepalingen inzake de aanwezigheidsregistratie gelijkgesteld wordt met de bouwdirectie belast met de uitvoering (art. 7 van het wetsontwerp).

Vice versa wordt in het artikel 30 bis, § 7, vijfde lid van de RSZ-wet gesteld dat de persoon die een voorafgaande aangifte doet voor de werken bedoeld in art. 30 bis, § 1, 1°, b) in het kader van artikel 30 bis, § 7 gelijkgesteld wordt met de aannemer (art. 2 van het wetsontwerp).

Naast de harmonisering van de twee regelingen, wordt het personeel toepassingsgebied van de regeling inzake de aanwezigheidsregistratie gepreciseerd.

De personen waarop het systeem van toepassing is, zijn niet alleen de rechtstreekse uitvoerders van de bouwwerken, maar ook zij die voor het uitvoeren van bepaalde opdrachten aanwezig moeten zijn op de bouwplaats (de bouwdirectie-ontwerp, de bouwdirectie belast met de uitvoering en de veiligheidscoördinatoren, zowel in de ontwerpfase als in de uitvoeringsfase) (art. 7 van het wetsontwerp).

Ook wordt in het artikel 31 sexies van de welzijnswet verwezen naar het artikel 30 bis van de welzijnswet, zodat het duidelijk is dat de personen die zich dienen te registreren deze zijn die vallen onder het gepreciseerde toepassingsgebied van de aanwezigheidsregistratie, bepaald door artikel 31 bis, § 1, eerste lid, en niet een toevallige bezoeker of een opdrachtgever die geen aannemer voor de bouwplaats zou zijn (art. 11 van het wetsontwerp).

Er wordt bepaald dat de aanwezigheid van de personen dient geregistreerd te worden door middel van een elektronisch aanwezigheidsregistratiesysteem of een andere registratiewijze met gelijkwaardige waarborgen.

De datum van inwerkingtreding zal bij een in de ministerraad overlegd koninklijk besluit bepaald te worden, evenals de praktische uitvoeringsmodaliteiten. Het is echter de bedoeling om de registratie van werknemers pas effectief te maken als beide registratiemogelijkheden technisch uitgewerkt zijn (memorie van toelichting wat betreft art. 16 van het ontwerp van wet).

B. Het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit

De Raad stelt vast dat het voor advies voorgelegde voorontwerp van koninklijk besluit het opschrift en twee artikelen van het koninklijk besluit van 27 december 2007 wijzigt.

1. Het artikel 30 van het koninklijk besluit van 27 december 2007 wordt gewijzigd om ervoor te zorgen dat de inlichtingen die ingevolge de bepalingen van de welzijnswet moeten worden meegedeeld, ook verstrekt moeten worden door middel van het elektronisch formulier voor de unieke werfmelding op de portaalsite van de sociale zekerheid.

Er wordt hiertoe in het artikel 30 van het koninklijk besluit van 27 december 2007 zowel verwezen naar de inlichtingen bedoeld bij het artikel 30 bis, § 7 van de RSZ-wet als deze bedoeld bij de uitvoeringsbesluiten van het artikel 6 ter van de welzijnswet.

Er dient voor goed begrip van deze tekstwijziging rekening mee gehouden te worden met het feit dat men reeds uitgaat van een wijziging aan het artikel 30 van hetzelfde koninklijk besluit die in werking zou moeten treden op 1 november 2013. Deze wijziging zou doorgevoerd worden door een koninklijk besluit dat de mechanismen van hoofdelijke aansprakelijkheid voor sociale en fiscale schulden zou uitbreiden tot de vleessector, hiermee uitvoering gevend aan het artikel 30 ter van de RSZ-wet van 27 juni 1969. Dit koninklijk besluit zou kortelings in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd worden.

2. Het artikel 31 van het koninklijk besluit van 27 december 2007 wordt gewijzigd om de verplichting van de werfmelding op basis van artikel 30 bis, § 7 van de RSZ-wet niet op te leggen aan :
 - de aannemers die geen beroep doen op een onderaannemer, voor de werken waarvan de totale waarde lager is dan 30.000 euro (excl. BTW); en
 - de aannemers die beroep doen op één enkele onderaannemer, voor de werken waarvan de totale waarde lager is dan 5.000 euro (excl. BTW).

Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het door het voornoemde wetsontwerp aangepaste artikel 30 bis, § 9 van de RSZ-wet.

Op basis van de bestaande § 9 was in het koninklijk besluit reeds opgenomen dat de aannemers die geen beroep doen op een onderaannemer, voor de werken waarvan de totale waarde lager is dan 25.000 euro geen verplichting hebben tot aangifte van de werken. Dit bedrag wordt nu verhoogd door het ontwerp van koninklijk besluit.

In de aangepaste § 9 wordt voorzien dat bij koninklijk besluit ook een afwijking van de aangifteverplichting kan voorzien worden voor aannemers die beroep doen op één enkele onderaannemer, voor zover de werken onder een bepaald bedrag blijven. Hieraan wordt uitvoering gegeven in het ontwerp van koninklijk besluit.

Het derde lid van die § 9 voorziet evenwel dat deze uitsluitingen niet van toepassing zijn op de aangiftes met het oog op de veiligheid en de gezondheid van de werknemers; die dienen vanaf de eerste euro aangegeven te worden.

III. STANDPUNTEN VAN DE RAAD

De Raad heeft een grondig onderzoek gewijd aan de voor advies voorgelegde teksten.

Zoals hij eerder stelde, streeft het ontwerp van wet een dubbele doelstelling na: de vereenvoudiging van de unieke werfmelding en het invoeren van een elektronisch systeem van registratie van personen op tijdelijke en mobiele werkplaatsen. Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies wordt voorgelegd, geeft verder uitvoering aan de eerste doelstelling.

Na diepgaande discussies en rekening houdend met de concrete timing van de twee delen heeft de Raad gekozen voor een afzonderlijke behandeling van de twee doelstellingen van het ontwerp.

A. De vereenvoudiging van de unieke werfmelding

1. De Raad wil zich uitdrukkelijk positief uitspreken over de bepalingen in de aan hem voorgelegde teksten die de verschillende aangifteverplichtingen willen vereenvoudigen en harmoniseren die dienen te gebeuren in het kader van de unieke werfmelding, de onlinedienst van de RSZ op de portaalsite van de sociale zekerheid.

Ten eerste, betreft het de aanpassingen in het artikel 30 bis van de RSZ-wet opgenomen in het artikel 2 van het wetsontwerp, waardoor onder andere de verschillende gevallen waarvoor een aangifte vereist is onder één noemer worden gebracht.

Ten tweede, betreft het de bepalingen van het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit, dat hieraan verder uitvoering geeft en in het bijzonder de vrijstellingsregeling gestalte geeft.

2. De Raad wil evenwel drie punctuele bemerkingen maken bij de betreffende aanpassingen van het artikel 30 bis van de RSZ-wet door het wetsontwerp.

- Ten eerste, merkt de Raad op dat het artikel 30 bis, § 7, vijfde lid, dat diegenen aanduidt die met een aannemer gelijkgesteld worden voor de aangifteverplichting, herschreven wordt (art. 2, 2° van het wetsontwerp).

De Raad is van oordeel dat de verwijzing in de punten a) en b) naar “ieder die beroepshalve in de immobiële sector” werkt niet eenduidig is. Er is immers geen duidelijke definitie van het begrip immobiële sector. Deze term wordt noch in het sociaal recht, noch in het fiscaal recht gebruikt.

De Raad neemt er op basis van de memorie van toelichting kennis van dat het, wat het punt a) betreft, steeds de bedoeling is geweest om bouwpromotoren gelijk te stellen met de aannemer, maar niet de privépersonen die een gebouw laten optrekken om het vervolgens te verkopen.

In die zin was de bestaande tekst van artikel 30 bis, § 7, vijfde lid, te ruim aangezien die met een aannemer “*iedere persoon die de in § 1, 1° bedoelde werken zelf uitvoert of laat uitvoeren voor eigen rekening om daarna het onroerend goed geheel of gedeeltelijk te vervreemden*” gelijkstelt.

De Raad is van oordeel dat om bouwpromotoren aan de aangifteverplichting te onderwerpen, zonder privépersonen hierbij te betrekken, het aanbeveling verdient om in het punt a) van artikel 30 bis, § 7, vijfde lid te verwijzen naar “ieder aannemer die zijn eigen opdrachtgever is, dit wil zeggen de in § 1, 1°, a) bedoelde werken zelf uitvoert of laat uitvoeren voor eigen rekening om daarna het onroerend goed geheel of gedeeltelijk te vervreemden”.

Wat het punt b) van artikel 30 bis, § 7, vijfde lid betreft, stelt de memorie van toelichting dat het de bedoeling is de semantische discussie uit te sluiten over de vraag of men aan zichzelf werken kan toevertrouwen en, indien dit zo is, of deze een prijs hebben, waarbij men de privépersonen niet onder de aangifteverplichting wenst te brengen.

De Raad is van oordeel dat het aanbeveling verdient voor dit punt te verwijzen naar "ieder aannemer die de in § 1, 1°, a) bedoelde werken voor eigen rekening uitvoert".

- Ten tweede, wil de Raad opmerken dat bij het herschrijven van het artikel 30 bis, § 9 (art. 2, 3° van het wetsontwerp) de bestaande tweede alinea is weggelaten die voorzag dat "de Koning kan bepalen onder welke voorwaarden de som die verschuldigd is ingevolge § 8 kan worden verminderd of vrijgesteld".

Hij is van oordeel dat deze alinea in de tekst dient behouden te worden als vierde alinea van artikel 30 bis, § 9.

- Ten derde, merkt de Raad op dat in de derde alinea van het nieuwe artikel 30 bis, § 9 (art. 2, 3° van het wetsontwerp) gesteld wordt dat de beperkingen bedoeld in het eerste en tweede lid niet van toepassing zijn op "de werken bedoeld in § 1, 1°, b) die het voorwerp moeten zijn van een voorafgaande aangifte met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers krachtens de voormelde wet van 4 augustus 1996".

De memorie van toelichting leert dat het de bedoeling is om de grensbedragen voor de aangifteverplichting niet toe te passen op werken waarvoor in toepassing van de welzijnswet een voorafgaande aangifte vereist is, met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers. Deze werken dienen vanaf de eerste euro aangegeven te worden.

De Raad is van oordeel dat de tekst van het wetsontwerp hiermee niet volledig in overeenstemming is, aangezien het in § 1, 1°, b) van artikel 30 bis (nieuw) enkel gaat over de "andere werken" die het voorwerp moeten zijn van een voorafgaande aangifte met het oog op de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers krachtens de welzijnswet.

De werken in onroerende staat waarvoor een aangifteverplichting bestaat op basis van de welzijnswet zijn het voorwerp van een aangifteverplichting op basis van artikel § 1, 1°, a) van artikel 30 bis.

De memorie van toelichting stelt uitdrukkelijk dat de aangifte in toepassing van artikel 45 van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke en mobiele werkplaatsen, in uitvoering van de welzijnswet, dient te gebeuren op basis van § 1, 1°, a), aangezien het hier gaat om werken in onroerende staat in de zin van het BTW-besluit.

De Raad meent dat de grensbedragen voor de aangifteverplichting niet van toepassing mogen zijn op alle werken waarvoor de voorafgaande aangifte verantwoord wordt vanuit de veiligheid en de gezondheid van de werknemers.

Hij is daarom van oordeel dat in de derde alinea van het nieuwe artikel 30 bis, § 9 dient verwezen te worden naar "de werken bedoeld in § 1, 1°", met weglating van de verwijzing naar het punt b).

B. Het invoeren van een elektronisch systeem voor de registratie van personen die aanwezig zijn op tijdelijke en mobiele werkplaatsen

De Raad heeft eveneens een grondig onderzoek gewijd aan de bepalingen van het wetsontwerp inzake het aanwezigheidsregistratiesysteem voor de tijdelijke en mobiele werkplaatsen.

Hij merkt hierbij op dat verschillende van de artikelen die zouden ingevoegd worden in de welzijnswet nog uitvoeringsbesluiten op een groot aantal essentiële punten vereisen.

De Raad heeft nog geen zicht op de inhoud van deze uitvoeringsbesluiten die in belangrijke mate de werking en werkbaarheid van het aanwezigheidsregistratiesysteem zullen bepalen.

Evenwel heeft hij van de beleidscel van de Staatssecretaris voor de Bestrijding van de Sociale en Fiscale Fraude vernomen dat ondertussen twee voorontwerpen van koninklijk besluit voor advies zijn voorgelegd aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Deze zouden hem voor advies voorgelegd worden wanneer dit advies werd verkregen.

Gezien de noodzaak voor de Raad om zich een volledig beeld te kunnen vormen van de werking van het aanwezigheidsregistratiesysteem en het feit dat hij binnen afzienbare tijd zal kunnen beschikken over twee uitvoeringsbesluiten van de bepalingen van de welzijnswet, verkiest de Raad zich op dit ogenblik nog niet uit te spreken over de desbetreffende bepalingen van het wetsontwerp.

Gelet op de dringendheid neemt de Raad zich voor om op de eerstvolgende Plenaire Raadszitting een globaal advies uit te brengen over de bepalingen van het wetsontwerp inzake de aanwezigheidsregistratiesysteem voor de tijdelijke en mobiele werkplaatsen en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen.
